

Asia: VN/10633/2020

Digitaaliset keinot koronaviruskriisin jälkihoidossa -työryhmän väliraportti

Väliraportissa on kuvattu koronaviruskriisin aikaista digiloikkaa laajasti eri sektoreilla. Katsotteko, että sektorien kehitystyötä on kuvattu riittävällä tavalla?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Yrittäjät kiittää liikenne- ja viestintäministeriötä mahdollisuudesta osallistua raporttia valmistelleeseen työryhmään. Pidämme käsiteltävää aihetta erittäin tärkeänä ja ajankohtaisena. Digitaaliset ratkaisut ja niihin perustuvat uudet toimintamallit on hyödynnettävä täysimääräisesti niin yksityisellä kuin julkisella sektorilla koronakriisin jälkihoidossa sekä Suomen kestävä kasvun rakentamisessa.

Digitalisaatio halkoo yhteiskunnan ja talouden kaikkia alueita. Ilmiön laajuus huomioiden väliraportti tarjoaa tarkoitukseensa nähden sopivan kiteytyksen suomalaisen yhteiskunnan digitaalisesta kypsyydestä ja sen perustekijöistä. Jos raporttia halutaan tältä osin syventää, voitaisiin se tehdä liitteiden kautta. Itse kuvaileva ja toimenpiteitä pohjustava osio on syytä pitää napakkana.

Lisäksi raportti kuvaa toimeksiantoonsa nähden riittävän hyvin julkisen ja yksityisen sektorin sekä keskeisten toimialojen digitalisaation lähtötilannetta sekä pandemian lyhyen aikavälin vaikutuksia niiden digitaalisten toimintamallien ja käytänteiden kehitykseen. On kuitenkin huomattava, että näiden katveeseen jää rajatumpia toimialalohkoja, joiden lähtötilaa ja vaikutuksia raportti ei käsittele. Raporttia onkin hyvä täydentää näiltä osin lausuntokierroksella mahdollisesti saatavien huomioiden pohjalta.

Pandemian laukaisemat digiloikat ovat vielä ilmassa. Vaikutusten seurannan ja arvioinnin onkin jatkettava kriisin akuutin vaiheen yli. Syntyneiden hyvien toimintamallien ja käytänteiden tunnistamisen lisäksi on syytä kartoittaa myös loikkiin liittyviä haasteita ja esteitä. Mitä kirikkaampi on tilannekuva, sitä osuvampia ovat valittavat politiikkatoimet.

Katsotteko, että toimet, joita väliraportissa esitetään, riittävässä määrin edistävät tavoitteita? Jos ette, miten toimenpiteitä tulisi täydentää?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Digitaalisen paikka- ja aikariippumattoman arjen mahdollistaminen

Toimenpide 1: Yrityskentässä paikka- ja aikariippumattoman työnteon edistäminen on erittäin kannatettavaa, mutta sitä on syytä tehdä siten, että lainsäädännöllä mahdollistetaan kaikissa yrityksissä (etä)työnteon ehdoista ja käytänteistä sopiminen yrityskohtaisesti työnantajan ja työntekijöiden kesken. Työpaikoille on kannatettavaa tarjota aiheeseen liittyvää ohjeistusta.

Muut toimenpiteet: Kannatettavia.

Digitaalisten valmiuksien turvaaminen – Verkot, yhteydet, turvallisuus ja teknologia

Toimenpiteet 9, 13, 14 ja 15: Erittäin kannatettavia.

Muut toimenpiteet: Kannatettavia.

Digiosallisuus – Osaaminen ja yhdenvertaisuus

Toimenpiteet 17 ja 18: Erittäin kannatettavia.

Toimenpiteet 19, 20 ja 21: Kannatettavia.

Digitaalisten toimintamallien kehittäminen – Sähköiset palvelut ja päätöksenteko

Toimenpide 22: Erittäin kannatettava.

Muut toimenpiteet: Kannatettavia.

Hallinnon keventäminen

Toimenpiteet 26, 27, 28 ja 29: Erittäin kannatettavia.

Toimenpiteet 30, 31 ja 32: Kannatettavia.

Tiedon hyödyntäminen ja tietovarannot

Kaikki toimenpiteet: Erittäin kannatettavia.

Mitkä toimenpide-ehdotukset tulisi priorisoida? Millä perusteilla?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Esitämme priorisointia edellisessä vastauksessa ”erittäin kannatettaviksi” tunnistamillemme toimenpiteille. Näillä toimenpiteille pyritään ennen kaikkea minimoimaan koronakriisin kielteisiä vaikutuksia yritysten investointihalukkuuteen ja varmistamaan se, että yrityksillä on pandemian jälkeen riittävät edellytykset ja kannustimet panostaa digitaalisten ratkaisujen käyttöönottoon ja niille perustuvien tuotteiden ja toimintamallien kehittämiseen. Onnistuessaan toimenpiteet parantavat yritysten tuottavuutta ja edesauttavat Suomen yksityisen talouden elpymistä ja kasvua ja näin vankistavat julkisen talouden kestävyttä.

Mitä toimenpide-ehdotusten toteutuksessa tulee huomioida?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Toimenpide-ehdotusten toteutuksessa on huomioitava kytkös EU-tason digi- ja tietopolitiikkaan, joka ulottuu EU:n digi- ja datastrategiassa sekä tekoälyn valkoisessa kirjassa linjatun lisäksi Euroopan komission esittelemään koronakriisin elpymissuunnitelmaan.

Suomen olisi syytä laatia EU-tason ja hallitusohjelman linjauksia vastaavat kansalliset strategiat digitalisaatiosta ja datan jakamisesta. Osana strategiatyötä voitaisiin hallitusohjelmaan kirjatun mukaisesti vahvistaa tietopolitiikan sekä laajemman digipolitiikan koordinaatiota yli hallinnonalojen sekä julkisen ja yksityisen sektorin välillä. Väliraportissa esitetysti Digitaaliset keinot koronaviruskriisin hoidossa -työryhmän toimintamalli voisi toimia pohjana uudelle koordinaatorakenteelle. Rakenteeseen olisi kuitenkin tuotava myös poliittisen päätöksenteon kerros esimerkiksi ministeriryhmän ja poliittisen valtiosihteerin muodossa.

Toimenpide-ehdotuksissa on viitattu jo käynnissä oleviin hankkeisiin, joiden osana toimenpiteitä voidaan edistää. Tunnistattekko muita hankkeita, joihin toimenpiteet tulisi kytkeä?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Raportti tunnistaa hyvin keskeiset valtakunnan tason hankkeet. Näiden lisäksi olisi syytä haarukoida alue- tai paikallistason hankkeita (esim. EU:n koheesiorahastojen hankkeet), joilla voisi olla annettavaa esitettyjen toimenpiteiden toteutukseen. Lisäksi EU-tason ohjelmat (erityisesti Horisontti Eurooppa, Digitaalinen Eurooppa ja Verkkojen Eurooppa) on syytä käydä erikseen läpi, kunhan niiden sisällöt varmistuvat EU:n monivuotisesta rahoituskehystä päätettäessä.

Keitä toimenpiteissä ja niiden toteutuksessa/mahdollisissa tulevissa hankkeissa tulisi olla mukana ja miten hankkeet tulisi resursoida? Olisitteko itse halukas osallistumaan toteutukseen?

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Edellä priorisoitaviksi esittämiemme yritysten tuottavuutta kasvattavien toimenpiteiden resursoinnin on oltava ensisijaista, sillä niillä aikaansaadaan suurimmat positiiviset taloudellisesti ja sosiaaliset vaikutukset.

Suomen Yrittäjät jatkaa mielellään kansallisen digi- ja tietopolitiikan valmistelun tukemista sekä koordinaation vahvistamista. Olemme myös avoimia keskustelemaan kansallisen tason toimenpiteitä edistävästä hanke- ja muusta yhteistyöstä.

Lisäksi aluejärjestömme ja toimialajärjestömme voivat oman harkintansa mukaan olla käytettävissä alueellisten tai toimialakohtaisten hankkeiden toteutukseen.

Vapaamuotoinen lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Digitalisaatiokehitys kiihtyy koronapandemian myötä globaalisti ja erityisesti Suomen kilpailijamaissa. Myös Suomen on pystyttävä nostamaan tempoa strategisilla valinnoilla. Tämä edellyttää keskittymistä seuraaviin strategisesti tärkeisiin tavoitteisiin:

Yrityskentän kestävä digiloikka: Suomen yrityskentän digitalisaatioaste eli digiloikka kehittyy nopeammin ja kestävämmän ja digitaalisesti suuntautuneiden yritysten osuus kasvaa merkittävästi nykyisestä 10 prosentista.

ICT- ja TKI-investoinnit: Yritysten investoinnit ICT-ratkaisuihin ja TKI-toimintaan kasvavat nostamalla yrityskentän tuottavuutta ja mahdollista kansantalouden ripeämmän kasvun ja toipumisen.

Maailmanluokan yritykset: Suomeen syntyy uusia maailmanluokan yrityksiä, joiden liiketoiminta nojaa digitalisaatioon ja raivaa tietä kohti uutta digitaalisiin ratkaisuihin ja dataan perustuvaa taloutta.

Julkishallinnon byrokratia ja tehokkuus: Julkisen sektorin asiointipalvelut ja -prosessit digitalisoituvat asiakaslähtöisesti vähentäen erityisesti yritysasiakkaiden hallinnollista taakkaa ja tehostaen niukkenevien julkisten resurssien käyttöä.

Digi-infrastrukturi: Suomen digitaalinen perusinfrastrukturi eli tietoliikenneverkot ovat nopeudeltaan, toimintavarmuudeltaan ja turvallisuudeltaan maailman huippua ja vastaavat yritysten ja kuluttajien kasvavaan tiedonsiirtotarpeeseen.

Kansallinen digi- ja tietopolitiikka: Digipolitiikkaa ja sen osana tietopolitiikkaa johdetaan kansallisesti hallittuna pitkäjänteisenä kokonaisuutena yli hallinnonalarajojen ja läheisessä yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa.

Kunnioitavasti

Suomen Yrittäjät

Mika Kuismanen

pääekonomisti

Joonas Mikkilä

digi- ja koulutusasioiden päällikkö

Mikkilä Joonas
Suomen Yrittäjät ry